

Newsletter

PROMOCIJA I UNAPREĐENJE ODRŽIVOG DRUŠTVENO-EKONOMSKOG
TERITORIJALNOG RAZVOJA U ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA

Budžeti lokalnih samouprava u Crnoj Gori su neadekvatno kontrolisani, uz slabo funkcionisanje svih mehanizama za nadzor. Takođe, lokalne finansije u Crnoj Gori su nedovoljno transparentne, podaci o budžetima lokalnih samouprava su teško dostupni, a format u kojem se predstavljaju je nerazumljiv građanima.

Kontrola budžeta crnogorskih lokalnih samouprava

Jovana MAROVIĆ, Koordinatorica istraživanja u Institutu alternativa

Sistem lokalnih finansija u Crnoj Gori je dugoročno opterećen brojnim problemima od kojih su najznačajniji pad tekućih prihoda, porast neizmirenih obaveza i kreditnih zaduženja, visok nivo budžetskog deficita. Izdaci lokalnih samouprava na godišnjem nivou se kreću u visini od 150 miliona eura, a ovaj iznos je često značajno veći od planiranog (u 2012. godini je iznosio oko 6,5%). Pored loše finansijske situacije, viška broja zaposlenih pa samim tim i velikog pritiska na lokalne budžete, opštinske vlasti imaju problem i sa neadekvatnim planiranjem budžeta i kršenjem zakonskih rokova kada je riječ o usvajanju važnih finansijskih dokumenata. U ovakvoj situaciji, pravci za unapređenje transparentnosti, finansijske održivosti i kontrole lokalnih finansija treba da budu prioritetni. Ipak, budžeti lokalnih samouprava u Crnoj Gori su neadekvatno kontrolisani, uz slabo funkcionisanje svih mehanizama za nadzor (građanski nadzor, lokalni parlamenti, komercijalna revizija završnog računa, državna i unutrašnja revizija). Takođe, lokalne finansije u Crnoj Gori su nedovoljno transparentne, podaci o budžetima lokalnih samouprava su teško dostupni, a format u kojem se predstavljaju je nerazumljiv građanima.

Crnogorski građani nemaju interesovanja za učešće na javnim raspravama o nacrtu budžeta lokalnih samouprava, a čak i u onim opštinama gdje je odziv građana i drugih zainteresovanih strana velik, broj predloga za unapređenje ovog dokumenta je neznan. Slična situacija, u pogledu dostavljanja predloga, sugestija i amandmana na predlog budžeta, je i tokom rasprava u lokalnim parlamentima.

Iako odbornici imaju na raspolaganju kontrolne mehanizme kojima mogu tražiti pojašnjenja o izvršenju budžeta, u praksi ova mogućnost ne donosi značajne rezultate. Odbornici nemaju uticaj ni na izbor komercijalnog revizora završnog računa budžeta. Komercijalne revizije završnog računa budžeta opština vrše se tako što se iz godine u godinu biraju iste revizorske kuće, izvještaji su slabog kvaliteta, ne objavljuju se na Internet stranicama opština i ne sadrže preporuke za unaprjeđenje.

I pored zaokruženog zakonskog okvira za uspostavljanje unutrašnje revizije u sistemu javne interne finansijske kontrole (PIFC), ovaj vid kontrole nije uspostavljen u svim opštinama koje su u obavezi da to urade. Trinaest lokalnih samouprava je sistematizovalo jedinice za unutrašnju reviziju. Tek 8 lokalnih samouprava je i imenovalo unutrašnje revizore. Na cjelokupnom lokalnom nivou ukupno 17 unutrašnjih revizora radi. Kako prema Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru jedinice za unutrašnju reviziju moraju imati makar 3 revizora, to znači da su trenutno funkcionalne jedinice za unutrašnju reviziju u samo 3 grada.

Dodatnu poteškoću predstavljaju ograničeni kapaciteti DRI pa ovo tijelo nije u mogućnosti da vrši reviziju značajnog broja opština tokom jedne godine. DRI je do sada izvršila ukupno 11 redovnih revizija završnih računa budžeta lokalnih samouprava i 6 kontrolnih revizija. Uzimajući u obzir

U OVOM BROJU:

Više od igre: Toplički centar za ljudska prava

Konkurs za najbolju fotografiju Ibarskog Kolašina

InTER vesti

dosadašnju dinamiku rada, nameće se zaključak da Državna revizorska institucija u prosjeku vrši svega jednu reviziju godišnje završnih računa budžeta lokalnih samouprava. Tom dinamikom, tek 2024. godine se može očekivati da sve opštine budu makar jednom predmet opšte revizije.

Brojne opštine u kontinuitetu krše zakonske rokove za usvajanje ključnih dokumenata u okviru budžetskog ciklusa što onemogućava kompletan uvid u utrošena sredstva na lokalnom nivou u jednogodišnjem periodu. Interesantan je npr. podatak da dvije opštine – Budva i Plav – još uvijek (april 2014.) nisu usvojile završni budžet za 2012. godinu, odnosno ključni instrument na osnovu kojeg se ostvaruje uvid u transparentno trošenje sredstava na godišnjem nivou.

Uzimajući u obzir sve navedene probleme u kontroli lokalnih budžeta, a s ciljem unaprjeđenja transparentnosti i lakše dostupnosti relevantnih podataka o lokalnim finansijama, Institut alternativa (IA) je 2013. godine pokrenuo portal www.MojGrad.me.

Portal www.MojGrad.me predstavlja pionirski projekat vizuelizacije budžetskih podataka u Crnoj Gori i nastao je u sklopu projekta "Monitoring lokalnih budžeta" čiji je cilj povećanje transparentnosti lokalnih finansija. Sproveden je uz podršku Fondacije za otvoreno društvo (Think Tank Fund i Information Program). Podacima o lokalnim finansijama na portalu www.MojGrad.me je moguće pristupiti na tri načina:

- Kroz detaljan uvid u finansije pojedinačne lokalne samouprave

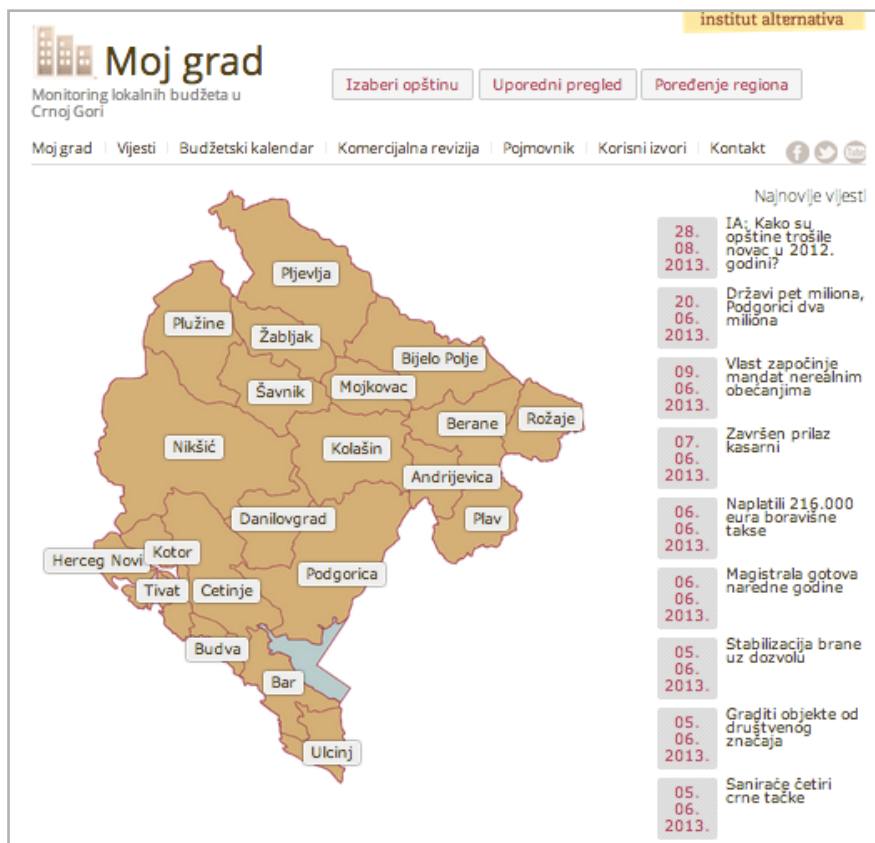
- Poređenjem svih lokalnih samouprava prema jednom od 33 budžetska kriterijuma

- Poređenjem regiona Crne Gore prema jednom od budžetskih kriterijuma

Između ostalog, na portalu www.MojGrad.me, mogu se pronaći: podaci o prikupljenim i potrošenim sredstvima svih lokalnih samouprava u Crnoj Gori, počevši od 2009. godine, odluke o završnom računu budžeta svih opština, izvještaji o komercijalnoj reviziji završnih računa budžeta svih opština, podaci o zaduženosti (neizmirenim obavezama) lokalnih samouprava, podaci o broju lokalnih službenika i namještenika i njihovim primanjima, podaci o stopi nezaposlenosti za sve lokalne samouprave, itd. Osim budžetskih podataka, na portalu se mogu pronaći i objašnjenja ključnih budžetskih pojmova i budžetskog ciklusa na lokalnom nivou, kao i razni dodatni podaci o lokalnim samoupravama u Crnoj Gori.

Objedinjavanjem svih dostupnih podataka na jednom mjestu i njihovim prikazivanjem na jednostavan i vizuelno prijemljiv način, IA je pokušao da učini lokalne budžete bliže građanima i svim zainteresovanim za lokalne finansije.

U narednom periodu, IA će "osvježavati" portal novim podacima, a namjera je da se određene budžetske kategorije predstave sa više detalja i informacija. U komunikaciji s zainteresovanim stranama, u budućem periodu će se unaprijediti opseg informacija na portalu i uticati na povećanje transparentnosti lokalnih finansija, odnosno, omogućiti uvid u trošenje i samim tim uticati na unaprjeđenje kontrole. ■

Više od igre

Autor: Dragan Dobrašinović, direktor Topličkog centra za ljudska prava

Slika je jednostavna i može se skicirati u svega par poteza. Previše moći i premalo odgovornosti s jedne, previše indolentnosti i gotovo nimalo poverenja s druge strane. Između, nešto nalik mestima za život ljudi. Gradovi koji to nisu i kulise koje to jesu. Nešto što bi trebalo da budu škole, bolnice, igrališta, ulice. Nešto što bi trebalo da bude javni interes, opšte dobro, moralna osetljivost, socijalna svest. Sve u svemu, da malo držimo do sebe, srušili bismo i pravili iz početka. Srećom, ne držimo.

Hajde da pogledamo kako se odvijaju društveni i politički procesi kada su u pitanju lokalne javne finansije. One su, očigledno je, ključ svega, i oko njih se cela igra odigrava. Trećerazredna i trivijalna, naravno, ali, kakvi igrači, takva i igra. Zanemarljivo nizak nivo učešća građana u celokupnom budžetskom procesu, nedostatak ozbiljnih građanskih inicijativa i njihovo prenebregavanje od strane donosilaca odluka tamo gde ih ponekad ima, lokalni budžeti koji u nedovoljnoj meri odražavaju ključne potrebe građana, nedostatak građanskog nadzora u sferi budžetske potrošnje, korupcija koja je logična posledica nepostojanja ozbiljne javne kontrole, oligarhijska podela plena od strane kvazipolitičkih kvazielita.

Šta imamo kao epilog? Nepodnošljiv i neodrživo glomazan lokalni javni sektor. Potpunu podređenost društvenog partijskom i ličnom interesu. Nameštene javne nabavke i katastrofalno izvedene radove. Infrastrukturu u užasnom stanju. Obesmišljen javni i politički život. Gradove, koji po funkcionalnosti, sadržajima i kvalitetu ponude pretežno izgledaju kao da su namenjeni našim neprijateljima - nekima od najvećih.

Naravno, sve smo to mi. Naše ruinirane škole, biblioteke, ulice, sve ono čega ima takvog kakvo je i ono čega nema, a moralo bi ga biti – da, to smo mi. Naša nespremnost da se suočimo sa izazovima, progovorimo glasno, jasno, odgovorno – da, to smo mi. Njihova bahatost, pohlepa i besprizornost – da, to smo mi. Naš kukavičluk i jeftini kompromisi kojima ubijamo budućnost – da, to smo mi.

Kakva šteta. A sve je moglo biti drugačije. Trebalo je samo pokazati samopoštovanje i ne pristati na teror kleptomanske oligarhije. Tražiti odgovore, a ne izgovore. Pritiskati tužilaštvo i sud da urade svoj posao. Podsećati ih da ste tu i da nećete odustati. Biti istrajan i odlučan. Biti normalan, pristojan i običan. Ono što smo valjda nekada bili pa onda zaboravili. Ili ono što ćemo, ako se jednom trgnemo iz klonulosti i samosažaljenja, tek biti.

A da se može – može se. Evo jedne kratke priče koja to potvrđuje. Neki su probali i izgleda da su uspeli. Oni drugi, koji su izgleda verovali da su prvi, jedini i nedodirljivi, da, probali su i oni, ali izgleda da im nije pošlo za rukom. Evo kako je bilo.

Opština Prokuplje je 20.03.2012. godine donela tri odluke o pokretanju postupaka javnih nabavki male vrednosti: Odluku br. D-01/2012 - Nabavka dobara i usluga montaže dečijeg igrališta u dvorištu Osnovne škole "9. oktobar", Odluku br. D-02/2012 - Nabavka dobara i usluga montaže dečijeg igrališta u ulici Veljka Milankovića i Odluku br. D-03/2012 - Nabavka dobara i usluga montaže dečijeg igrališta u Đurevačkom naselju. Odluke potpisuje tadašnji predsednik Opštine Prokuplje.

S obzirom na to da je procenjena vrednost navedenih nabavki u Planu nabavki za 2012. godinu od 15.03.2012. godine, koji je doneo predsednik opštine, 9.600.000 dinara, a da je gornji limit za nabavku male vrednosti za budžetsku

2012. godinu 3.311.000 dinara (član 33. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2012. godinu - "Službeni glasnik RS", broj 101/2011), jasno je da nabavke navedenih dobara i usluga nisu mogle da budu ni planirane ni sprovedene kao javne nabavke male vrednosti. Više je nego očigledna namera donosioca plana nabavki i odgovornog lica za upravljanje sredstvima, preuzimanje obaveza i izdavanje naloga za plaćanje i naredbodavca za izvršenje budžeta, tadašnjeg predsednika Opštine Prokuplje, da se po pojednostavljenoj i protivzakonitoj proceduri ugovori zaključuje sa unapred izabranim ponuđačem.

U prilog ovoj tvrdnji govore i činjenice da je Komisija za javne nabavke prilagodila predmet nabavke određenom proizvođaču, odnosno njegovom distributeru, tako što je jasno označila model proizvoda koji se nabavlja (uzgred, reč je o turskom proizvođaču, a ne, recimo, nekom od italijanskih, koji su poznati po kvalitetu u ovoj oblasti). Na taj način je Komisija postupila suprotno članu 9. Zakona o javnim nabavkama, odnosno ograničila je konkurenciju među ponuđačima, čime je prekršeno jedno od osnovnih načela javnih nabavki. Komisija nije ni istražila tržište, s obzirom na to da poziv za dostavljanje ponuda nije upućen nijednom proizvođaču ove vrste proizvoda. Pored toga i ponude preostala dva ponuđača u dve od tri sprovedene nabavke (isti ponuđači učestvuju u svim pomenutim nabavkama) prelaze iznos procenjene vrednosti navedenih nabavki iz čega se na nedvosmislen način može zaključiti da se radi o fiktivnim i fingiranim ponudama.

Nakon ovako sprovedenih postupaka javnih nabavki, 04. aprila 2012. godine, tadašnji predsednik Opštine Prokuplje, još jednom kršeći Zakon o javnim nabavkama, zaključuje ugovore sa izabranim ponuđačem pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava ponuđača u postupcima javnih nabavki. Ukupna vrednost ugovorenih nabavki iznosi 9.308.784 dinara, što je na dan zaključenja ugovora prema srednjem kursu Narodne banke Srbije

iznosilo 83.405,68 evra. Upoređivanje ugovorene cene i cene proizvoda sličnih karakteristika na našem tržištu nam ukazuje da je ugovorena cena višestruko veća od cene proizvoda istih ili boljih karakteristika. Koliko je cela operacija bila unapred dogovorena na štetu lokalnog budžeta i u kojoj meri su protagonisti bili sigurni u uspeh svoje zamisli, govori i činjenica da je biznis partner avans za uplatu pomenutih dečijih igrališta u iznosu od 10.000 evra uplatio pre donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude. Kao da je nekim čudom znao šta će biti i ko će pobediti!

Nakon saznanja o izvršenoj zloupotrebi i pribavljanja svih dostupnih informacija, lokalna nevladina organizacija, Toplički centar za demokratiju i ljudska prava, podnosi krivičnu prijavu Višem javnom tužilaštvu u Prokuplju (19.11.2012. godine) koje, nakon sprovedenih istražnih radnji, podiže [optužnicu protiv bivšeg predsednika Opštine Prokuplje \(04.06.2013.\)](#), zbog sumnje da je izvršio krivično delo Zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 3. Krivičnog zakonika Republike Srbije. Optuženi provodi 24 dana u pritvoru.

Nakon sprovedenog prvostepenog postupka, Viši sud u Prokuplju nepravosnažno je osudio bivšeg predsednika Opštine Prokuplje (27.03.2014.) zbog krivičnog dela Zloupotreba službenog položaja i izrekao mu kaznu zatvora u trajanju od 18 meseci i novčanu kaznu u iznosu 150.000,00 dinara.

Dakle, stvari stoje ovako. Ništa se samo od sebe pomeriti neće. U ovom slučaju, za pokretanje pravosudnog mehanizma bila je neophodna organizovana građanska akcija. Istraživački rad, prikupljanje relevantnih informacija i spremnost da se činjenice predoče javnosti i nadležnim institucijama dali su rezultat. Igra, naravno, još uvek traje, ali jedna važna lekcija je naučena. Organizovani građani mogu! ■

Konkurs za najlepšu fotografiju Ibarskog Kolašina

U okviru projekta OUTDOOR In – razvoj turizma u opštini Zubin Potok tokom decembra 2013. godine organizovan je konkurs za za najlepšu fotografiju Ibarskog Kolašina. Konkurs je organizovan u tri kategorije: Ljudi, Mesta i Priroda, sa ciljem dalje promocije turističke ponude opštine Zubin Potok, podsticanja članova zajednice da uzmu aktivno učešće u promociji, i da daju svoj doprinos izradi turističkih proizvoda: monografije o turističkim potencijalima opštine, turističke brošure, razglednica, suvenira, bilborda i slično.

Pobednici su se birali u sve tri kategorije od strane žirija i publike, a odabrani su i pobednici na nivou celog konkursa. Prema odluci žirija, pobednik konkursa je **Filip Prodanović** sa fotografijom **Domaćin**.

Domaćin, Filip Prodanović

Pobednici po kategorijama

Po odluci žirija:

U kategoriji PRIRODA

PANORAMA BRANE, autor **Slobodan Otašević**

U kategoriji LJUDI

KOSIDBA "PODKAPAK", autor: **Srđan Vučinić**

U kategoriji MESTA

CRNA REKA, autor: **Filip Prodanović**

Po izboru publike:

U kategoriji PRIRODA

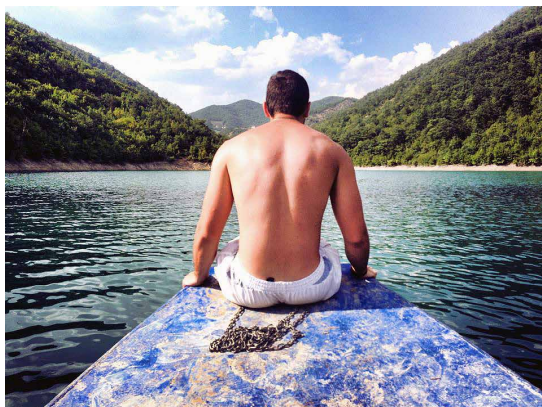
INJE, autor **Marko Radojević**

U kategoriji MESTA

DOM KULTURE - ZUBIN POTOK, autor **Milica Tomović**

U kategoriji LJUDI

VOŽNJA JEZEROM, autor **Lazar Jelenković**

Vožnja jezerom, Lazar Jelenković

Crna Reka, Filip Prodanović

Panorama brane, Slobodan Otašević

Dodela nagrada za najlepšu fotografiju Ibarskog Kolašina organizovana je 6.2.2014. godine u Kulturnom centru "Stari Kolašin". Prisutni su imali zadovoljstvo da ujedno prisustvuju i izložbi najboljih fotografija koje su pristigle na ovaj foto konkurs.

Tom prilikom predstavljeni su i rezultati prve godine realizacije projekta "OUTDOOR In - Razvoj turizma u opštini Zubin Potok". Svečanosti je prisustvovao i šef operacija, kancelarija Evropske unije, gospodin Kristof Štok, predstavnici međunarodnih i bilateralnih organizacija i mnogobrojni građani Zubinog Potoka.

Nagrade pobednicima uručili su gospodin Kristof Štok i član Privremenog veća opštine Zubin Potok, gospodin Nemanja Jakšić.

Projekat OUTDOOR In pokrenut je sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovnog okruženja u opštini Zubin Potok kroz kreiranje potencijala za razvoj turizma. Projekat finansira Evropska unija, a sprovode ga opština Zubin Potok i Institut za teritorijalni razvoj (InTER). ■

OUTDOOR In - Razvoj turizma u opštini Zubin Potok

U okviru projekta "OUTDOOR IN - Razvoj turizma u opštini Zubin Potok" koji je finansiran od strane Evropske unije, a koji sprovodi Opština Zubin Potok, Opština Zubin Potok i projekat "OUTDOOR In- razvoj turizma u opštini Zubin Potok" učestvovali su na Međunarodnom sajmu turizma, najvećoj turističkoj manifestaciji u Jugoistočnoj Evropi.

Svi posetioci imali su priliku da se upoznaju sa turističkom ponudom, ali i sa običajima i tradicijom ovog kraja, kao i da degustiraju jela i pića iz domaće radinosti. Štand su posetili i vršilac funkcije ministra privrede Igor Mirović i Ministar zadužen za Kosovo i Metohiju, Aleksandar Vulin, koji je prisustvovao i promociji projekta "OUTDOOR In - razvoj turizma u opštini Zubin Potok". U okviru promocije učestvovala je i Dragana Rajblović, prva žena iz Jugoistočne Evrope i jedina u Srbiji koja se uspjela na najviši vrh sveta Mont Everest. ■

"Održivi prekogranični razvoj opština Foča i Plužine" na sajmu turizma

Turistička organizacija opštine Foča i turistička organizacija opštine Plužine su zajednički nastupile na Međunarodnom sajmu turizma u Beogradu. Zajednički nastup je organizovan u okviru projekta "Održivi prekogranični razvoj opština Foča i Plužine" na kojem između ostalih učestvuje i InTER.

InTER pruža podršku Opštini Plužine i Opštini Foča u sprovođenju projekta "Održivi prekogranični razvoj opština Foča i Plužine", koji se finansira u okviru EU IPA Programa prekogranične saradnje između BiH i Crne Gore. ■

InTER na V naučno-stručnom skupu "Lokalna samouprava u planiranju i uređenju prostora i naselja"

InTER je učestvovao na V naučno-stručnom skupu "Lokalna samouprava u planiranju i uređenju prostora i naselja" koji je organizovan od strane Asocijacije prostornih planera Srbije on 3. - 5. aprila 2014. g. u hotelu Palisad, Zlatibor.

Na ovom skupu, istraživači InTERa: Dr. Vesela Ćurković, Dr. Irena Fiket i Dragiša Mijačić su predstavili rad "Primenjena participativnog modela demokratije na upravljanje javnim zemljištem: prednosti i izazovi". ■

Saradnja između regionalnih razvojnih agencija i njihovih zainteresovanih strana

InTER je učestvovao na konferenciji za novinare "Saradnja između regionalnih razvojnih agencija i njihovih zainteresovanih strana" koju je održala Beogradska otvorena škola. Konferencija je bila posvećena pitanjima kao što su rad regionalnih razvojnih agencija, njihova uloga u budućoj politici regionalnog razvoja i saradnja između regionalnih razvojnih agencija i njihovih zainteresovanih strana oko strateškog planiranja rada agencija.

Na konferenciji je predstavljena studija praktične politike "Od principa do prakse: Ka delotvornim i efikasnim regionalnim razvojnim agencijama u Republici Srbiji" koju je izradio projektni tim Beogradske otvorene škole u okviru navedenog projekta. ■

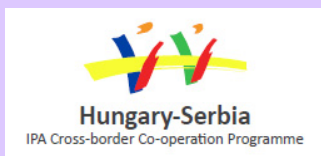
"Podizanje svesti o zaštiti životne sredine u južnoj i jugozapadnoj Srbiji"

InTER je angažovan od strane Executive Group na realizaciji završne evaluacije kampanje: "Podizanje svesti o zaštiti životne sredine u južnoj i jugozapadnoj Srbiji". Ova kampanja finansirana je u okviru programa EU PROGRES, a zajednički su je realizovali Executive Group iz Beograda i NVO Generator iz Vranja. Kampanja je obuhvatila 10 opština u južnoj i jugozapadnoj Srbiji.

Završnu evaluaciju realizovao je tim InTER-a: Dragiša Mijačić, Vesela Ćurković i Irena Fiket. Evaluacija je sprovedena u januaru 2014. Godine i obuhvatila je reviziju svih sekundarnih izvora i rad na terenu u opštinama koje su bile korisnici. Završni izveštaj sa preporukama dostavljen je Executive Group 31.1.2014. godine. ■

Izrada Programa prekogranične saradnje između Mađarske i Srbije 2014 - 2020

U okviru programiranja novog Programa prekogranične saradnje Mađarska - Srbija 2014 - 2020 održan je šesti sastanak Operativne grupe na kojem su razmatrani tematski prioriteti i dalji koraci u izradi programa. Posebna pažnja je poklonjena tematskim prioritetima koji se osvrću na ekonomski razvoj i R&D Sastanak je održan 11. marta 2014. godine u Segedinu. ■

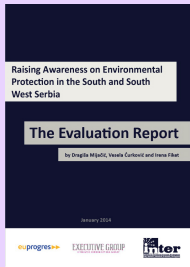

Evaluacija projekta "Podrška proizvođačima organske hrane u južnoj Srbiji"

U utorak 25. marta 2014. godine Centar za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga i InTER su potpisali Ugovor za realizaciju finalne evaluacije projekta "Podrška proizvođačima organske hrane u južnoj Srbiji". Projekat je finansiran od strane Austrijske razvojne agencije (ADA) a realizovao se u periodu 2012-2014. Na ovom zadatku InTER je angažovao tri saradnika: Jim Newkirk (tim lider), dr Vesela Ćurković (član tima) i Dragiša Mijačić (član tima). Evaluacija će se organizovati u periodu mart - april 2014. godine. ■

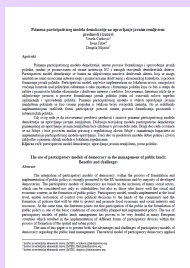
Završna evaluacija kampanje: "Podizanje svesti o zaštiti životne sredine u južnoj i jugozapadnoj Srbiji"

InTER je angažovan od strane Executive Group na realizaciji završne evaluacije kampanje: "Podizanje svesti o zaštiti životne sredine u južnoj i jugozapadnoj Srbiji". Ova kampanja finansirana je u okviru programa EU PROGRES, a zajednički su je realizovali Executive Group iz Beograda i NVO Generator iz Vranja. Kampanja je obuhvatila 10 opština u južnoj i jugozapadnoj Srbiji.

Završnu evaluaciju realizovao je tim InTER-a: Dragiša Mijačić, Vesela Čurković i Irena Fiket. Evaluacija je sprovedena u januaru 2014. godine i obuhvatila je reviziju svih sekundarnih izvora i rad na terenu u opštinama koje su bile korisnici.

Primena participativnog modela demokratije na upravljanje javnim zemljištem: prednosti i izazovi

Primena participativnog modela demokratije, unutar procesa formulisanja i sprovođenja javnih politika, snažno je promovisana od strane institucija EU i mnogih razvijenih demokratskih država. Participativni model demokratije se bazira na uključivanju mnoštva društvenih aktera, koji se mogu smatrati ne samo nosiocima interesa nego i poznavacima društvenog i ekonomskog konteksta, u procese formiranja javnih politika. Participativni model, najčešće implementiran na lokalnom nivou, omogućava vraćanje kontrole nad političkim odlukama u ruke zajednice i formiranje politika koje će biti u stanju da zaštite i promovišu lokalne ekonomske i društvene interese i sredstva. Istovremeno, literatura ističe da je uključivanje javnosti u procese formulisanja javnih politika jedan od osnovnih uslova uspešno isplaniranih i sprovedenih politika.

Publikacija je urađena na srpskom jeziku i može se naći na web stranici InTER-a.
www.lokalnirazvoj.org

Prekogranična saradnja opština Plužine i Foča
Cross Border Cooperation of Plužine and Foča municipalities

www.foca-pluzine.info